

24 september 2023 (25ste zondag door het jaar)

Kiran Joy o.p.

“Zo zullen de laatsten de eersten en de eersten de laatsten zijn” - “So the last will be first and the first last”

Beste vrienden,

Er is een Engels spreekwoord dat zegt: "The first impression is the best impression." "De eerste indruk is de beste indruk". En in veel gevallen is dit waar. Ik herinner me dat toen ik een jaar geleden mijn dienst als havenaalmoezenier begon, pater Jose me meenam door de haven van Antwerpen om me, een rondleiding door de haven te geven. En eerlijk gezegd was het de eerste keer dat ik ooit in een haven was. En ik moet zeggen dat het een beste indruk was. Alles zag er geweldig uit, massieve bouwwerken, torenhoge kranen, uitgestrekte dokfaciliteiten, allemaal vergezeld door schepen van verschillende grootte. Van buitenaf, zag alles er, indrukwekkend uit.

Mijn perspectief veranderde echter toen ik aan mijn scheepsbezoeken begon en de "onzichtbare" arbeidskrachten achter deze imposante bouwwerken ontmoette: de zeevaarders. Ik ontdekte hun maandenlange leven op zee, onder zware omstandigheden, soms zonder loon of vers voedsel. Vaak strandden ze alleen op schepen in verre havens en voelden ze zich geketend aan hun schepen. Deze ontmoeting veranderde mijn eerste indruk. De eerste indruk van de haven is niet langer mijn beste indruk, in feite is het de laatste indruk geworden. Zoals Jezus zei in het evangelie van vandaag: "wat eerst was, is nu de laatste geworden."

Op deze dag die gewijd is aan zeelieden, waarop we stilstaan bij hen die hun leven op zee hebben verloren en ook bij hen die op dit moment op zee dienen, is het passend dat we in het evangelie van vandaag, een gelijkenis overwegen die stem geeft aan de "onzichtbaren", die stem geeft aan de "laatsten".

Maar de eerste indruk die we krijgen van de evangelie is ook geen beste indruk. Want het evangelie lijkt niet te stroken met ons idee van rechtvaardigheid. Als God is zoals de landeigenaar in het verhaal, dan lijkt Hij onrechtvaardig te zijn. "Gelijk loon voor gelijk werk" of "Loon naar prestatie". Dit is ons meest basale principe van rechtvaardigheid. En vanuit deze overtuiging kunnen we ons spontaan aansluiten bij de mopperende arbeiders van het eerste uur. "Die laatsten hebben maar één uur gewerkt en gij stelt ze gelijk met ons, die de last van de dag en de brandende hitte hebben gedragen." Een loon is alleen rechtvaardig als het overeenkomt met de werkuren en met het verrichte werk. Het lijkt er dus op dat er iets verkeerd is in deze gelijkenis.

Maar iemand zou kunnen zeggen dat het Gods oneindige liefde en zijn grenzeloze vrijgevigheid is die hier wordt getoond. Dit roept weer een andere vraag op. Zou die landeigenaar niet eerst en vooral zijn liefde en vrijgevigheid moeten bewijzen aan degenen die het meest voor hem hadden gedaan? Is hier dan iets grondig verkeerd?

Ik denk dat wat er verkeerd is in deze gelijkenis is dat we het verkeerd lezen. Het is natuurlijk voor ons, om ons, aan te sluiten bij de hoofdpersonen van het verhaal, en de gelijkenis vanuit hun perspectief te zien.- In de gelijkenis wordt de hoofdrol gespeeld door de arbeiders van het eerste uur. Alleen zij hebben het woord om te klagen. Alleen zij hebben een stem. En we zijn geneigd de kant te kiezen van degenen met de maximale stem. Zij die op het laatste uur kwamen, wat konden ze beter doen dan dankbaar zwijgen?

Als we in de schoenen van de werkers van het laatste uur gaan staan, krijgen we een nieuw begrip van deze gelijkenis. Wij worden degenen die onze afhankelijkheid van Gods genadige goedheid erkennen. We staan in het rijtje van de verloren zoon, de nederige tollenaar, de boetvaardige dief en de arbeiders van het elfde uur - zij die begrijpen dat Gods genade onze ideeën over rechtvaardigheid overstijgt.

In deze wereld, waar eerste indrukken vaak de boventoon voeren, waar erkenning en beloning vaak voorbehouden zijn aan degenen die het hardst schreeuwen of het hardst streven, is het makkelijk om de vele verhalen te vergeten die onverteld blijven, de strijd die aan het zicht onttrokken wordt.

Vandaag, op deze herdenkingsdag voor zeelieden en iedereen die op zee zwoegt, worden we eraan herinnerd dat er onder het oppervlak van grote havens en indrukwekkende schepen, een wereld van onbezongen helden ligt. Mensen zoals de zeevaarders die ver van huis de elementen en het onbekende trotseren. Hun leven is een opoffering, waarbij het begrip "laatste" maar al te bekend is: een laatste maaltijd met dierbaren voor een lange reis, een laatste glimp van thuis dat aan de horizon verdwijnt, een laatste kans om contact te maken met de wereld achter de golven.

Maar juist in deze laatste momenten, in deze onvertelde verhalen van opoffering, zien we de essentie van geloof en volharding. Zoals de arbeiders van het laatste uur hun loon ontvingen, zo vinden ook de stemlozen hun beloning in Gods grenzeloze liefde en barmhartigheid. Want als we in hun plaats staan, begrijpen we dat het niet gaat om de lengte van onze dienst, de erkenning die we krijgen of de luidheid van onze schreeuwen. Het gaat om de nederige erkenning dat we allemaal afhankelijk zijn van Gods genade, dat Zijn liefde onze menselijke opvattingen over eerlijkheid overstijgt en dat Zijn barmhartigheid zelfs de diepste uithoeken van ons leven bereikt.

So, dear friends, let us carry this profound message with us as we gather here today. Let us be mindful of those whose voices often go unheard and whose sacrifices remain unseen. Let us remember that in the eyes of our loving God, the first will indeed be last, and the last will be first. And as we go forth, may we become advocates for the voiceless, extending God's love and mercy to all, regardless of their place in the world's pecking order. Amen!